

Tamokdalen 20 sept 2009.

Kommentarer fra Leif-Arne Larsen og Hattavarre utvikling AS (HuAS) vedr befaringen som ble gjort i begynnelsen av september 2009. Som lokalkjent og interessepart i fremtidig bruk av Skaret er det viktig for HuAS å komme med kommentarer og innsigelser mot et verneforslag.

Generelt har Skaret blitt brukt av Tamokdalinger og Fjellfroskinger i generasjoner som uttak av skog, bær og skogsslått. Skaret har også hatt en stor verdi som vei for oss blant annet for den ferdselsåre/trafikken som gikk vinterstid over mot Storsteinnes og Balsfjorden. For HuAS vil et vern umuliggjøre våre planer om en større alpinturismesatsing da vi ønsker å benytte Fjellfroskvatnet som drikkevannskilde. Videre er det viktig å ta med seg i en vurdering av området at Forsvaret nytter området som øvingsfelt og at det er mye spor etter deres aktivitet som foringer verdien som et naturreservat! Et viktig moment som vi ønske å belyse er at skogen i området er merket av menneskelig aktivitet og på tross av vår aktivitet er området vakkert. En utnyttelse av vel 40000 kubikkmeter hogstklar skog må også sees på som viktig for næringsgrunlaget. Biobrensel er/vil være viktig i våre planer for miljøriktig oppvarming av boliger og næringsbygninger.

At Stortinget har gjort et prinsippvedtak om at en viss prosent vern av Statens eiendommer betyr ikke at Skaret må vernes som naturreservat, HuAs er av den oppfatning at enkelte områder slik som Skartjønna og Haillfårlandet er viktige å ta vare på i frentiden.

Lokalbefolkning ønsker å leve i området i fremtiden, og da må vi kunne bruke landet vi bor i. Ingen elsker området mer enn vi som bor her og derfor er det viktig at lokalbefolkningen blir tatt med på prosessen og at vi faktisk kan ha vetorett mot et planlagt vern er jeg overbevist om. Lokalt eierskap er viktig for at vern skal fungere.

Når en sammenligner områdene Postdalen og Skaret er vi ikke i tvil om hvilket område som vi anbefaler vernet; Postdalen vil ikke få så negative konsekvenser som Skaret.

Mine kommentarer er farget i blått!

Til slutt vil jeg bruke Senterpartiet sitt slagord gjennom flere valgkamper.

"Ta Landet i bruk"

Leif-Arne Larsen

1 Tamokelva ved Stormyra

Naturtype: Rik sumpskog - Rik sumpskog UTM: Ø:, N:

BMVERDI: B Hoh: 160-160 moh

Areal: 75,19daa

Lokaliteten ligger mellom riksvegen og Tamokelva, og omfatter enkelte partier med flommarksskog, dominert av gråor, istervier og svartvier.

Trærne er opp mot vel 8 meter høye, men oppnår ikke så store dimensjoner. Det er frodig høgstaudevegetasjon i feltsjiktet, med mye

av arter som mjørdurt, skogstorkenebb og skogørkvein. Enkelte rester etter gamle elveløp forekommer i østre del av lokaliteten.

Lungenever-

samfunnet er dårlig utviklet og bare et par vanlige vrenger ble funnet, ingen arter fra lungenever-familien. Derimot ble det gjort et par funn av rustdoggnål (NT) og et av dvergullnål på gammel bjørk. Elva meanderer aktivt på denne strekningen og skaper en naturlig

dynamikk i flommarkssystemet.

Lokaliteten får verdi som viktig (B), siden det er snakk om rimelig godt utviklet og intakt flommarksskog med innslag av enkelte kravfulle

og dels rødlistede arter. Begrenset størrelse og fravær av høyt rødlistede arter gjør at verdien ikke settes høyere.

[Kommentarer til område 1.](#)

[Elvesti er planlagt, en freding av skogen vil sperre av området, skogen er hogstbar, trenger rydding for å øke tilgjengelighet til elva med fiskeplasser. Gravrok og Stormyra naturreservat sperrer nok som det er. Vernet vil ødelegge for våre planer om å bruke området til utvikling innen geoturisme. Skogen har vært nyttet til beite og hogst siden 1900 tallet.](#)

2 Stormyra nord

Naturtype: Rikmyr - Rik skog- og krattbevokst myr UTM: Ø:, N:

BMVERDI: B Hoh: 170-200 moh

Areal: 89,75daa

Lokaliteten omfatter partier med rike bakkemyrer, hovedsaklig fastmattemyrer og dels i mosaikk med rike utforminger av furumyrskog i

sør. Skogen er bare middelaldrende bjørkeskog med varierende furuinnblanding. Det er så vidt litt kjørespor lokalt på deler av myrene, men ellers ingen inngrep av betydning.

Flere planter knyttet til rikmyr forekommer, samt også noe intermediære arter. Registrerte arter omfatter bl.a. hårstarr, fjellfrøstjerne, brudespore (NT), stortveblad, breiull, gulsildre, jåblom, gulstarr, kornstarr, trådstarr, fjelltistel, svartopp, sumphaukeskjegg, smårørkvein, myrsnelle, småsivaks, tranestarr og lokalt litt hodestarr. Mye myrstjernemose i bunnsjiktet. Av størst interesse var sparsom forekomst av den regionalt sjeldne nordøstlige arten gulull (NT).

Lokaliteten vurderes samlet sett å få verdi viktig (B), fordi det både er litt areal med rikmyr og innslag av enkelte regionalt sjeldne og kravfulle arter.

[Kommentarer til område 2:](#)

[Hvile spesielle arter og verdier presenterer denne myra vs stormyra naturreservat. Området ligger midt i skihuska med heiser mellom Hattavarre og Reingjerdsfjellet som vi planlegger å bygge ut.](#)

3 Skardet øst 1

Naturtype: Sørvendt berg og rasmark - Kalkrik og/eller sørvendt bergvegg UTM: Ø:, N:

BMVERDI: C Hoh: 200-300 moh

Areal: 29,16daa

Lokaliteten omfatter en liten, men tydelig ganske kalkrik sørvestvendt skrent og med litt rasmark i nedkant. Den er omgitt av skog (fattig

bjørkedominert skog på oversiden og frodig høgstaudekog/gråor-heggeskog på nedsiden). Floraen er ikke spesielt artsrik, men omfatter

flere noe kravfulle arter som reinrose, bergstarr, rødsildre, gulsildre, grønnburkne, taggbregne, fjell-lok samt kalktelg. Av moser forekommer

kalkkrevende arter som holeblygmose og labbmose.

Lokaliteten får bare verdi som lokalt viktig (C), siden den er liten, ikke spesielt godt utviklet og uten funn av rødlistearter. Den omfatter

likevel et interessant og uvanlig miljø med potensiale for flere kravfulle arter.

[Kommentarer til område 3 og 4:](#)

[Skaret øst er gammel boplass og seter med tufter etter gammer fra den tiden da Isak Steinvoll hugde favneved i Skaret. Hele skarjorda var rensket for skog dels av seterdrift og dels pga svensksamenes behov for å lage korridorer for reinen ved vår og høst flyttingen. HuAS planlegger heis med nedfart vest av skarbekken som kommer til å berøre området. Vi har planer om enkle hytter/kabiner siden området ikke er påvirket av kunstig lys og ligger sentralt i planene for å kunne skape et helhetlig alpint område da lia øst for skarbekken tenkes utnyttet til frikjøringsområde.](#)

4 Skardet øst 2

Naturtype: Gråor-heggeskog - Liskog/raviner UTM: Ø:, N:

BMVERDI: B Hoh: 200-300 moh

Areal: 69,24daa

Lokaliteten er ei nokså trang, tydelig utformet kløft på østsiden av Skardet. Berggrunnen er dels nokså kalkrik. Det er frodig lauvskog i

kløfta, med gråor som dominerende treslag, i tillegg til bl.a. litt rogn og hegg, samt rips i busksjiktet. Det var litt beiteskader fra elg på rognetrærne.

Høyvokste høgstaude preger feltsjiktet, med arter som strutseving, turt, trollbær, skogstjerneblom og firblad. Det er begrenset med dødt trevirke. Lungenever-samfunnet er dårlig utviklet på trærne, og bare glattvrenge ble påvist.

Lokaliteten får verdi som viktig (B), siden det er snakk om en ganske velutviklet og frodig gråor-heggeskog. Begrenset størrelse og fravær

av funn av rødlistearter, gjør verdien litt usikker.

5 Skardet øst 3

Naturtype: Sørvendt berg og rasmark - Rasmark UTM: Ø:, N:

BMVERDI: C Hoh: 280-280 moh

Areal: 7,91daa

Lokaliteten ligger på østsiden av Skardet og omfatter bare en liten nordvendt bergnabb. Denne er tydelig kalkrik og har et ganske åpent

rasmarkspreget, mens den er omgitt av ordinær fjellbjørkeskog. Floraen er ikke utpreget artsrik, men omfatter flere typiske kalkkrevende

fjellplanter som fjellkvitkurle, fjelltettegras, rynkevier, rødsildre, reinrose og bergstarr.

Lokaliteten får under tvil verdi lokalt viktig (C), siden det tross alt er snakk om ei kalkrik rasmark. Den er likevel såpass liten og artsfattig

at den ikke forsvaret noen høyere verdi.

[Kommentarer:](#)

[Denne fant vi ikke under befaringen! Og som lokalkjent er jeg usikker på om sør og nordvendt er blandet inn her.](#)

6 Skardet vest

Naturtype: Rikmyr - Rik skog- og krattbevokst myr UTM: Ø:, N:

BMVERDI: C Hoh: 160-160 moh

Areal: 91,1daa

Lokaliteten ligger oppe på Skardet, rett på vestsiden av vannskillet. Her er det et lite tjern omgitt av litt myr og fuktskog. Det er relativt kalkrike forhold her, og i vannet forekommer enkelte typiske arter i så måte, som (nøkketjønnaks og mulig mattglattkrans). På myrpartiene

inntil opptrer typiske rikmyrsarter som breiull og gulstarr.

Lokaliteten får verdi lokalt viktig (C), siden det er snakk om innslag av enkelte kravfulle vegetasjonstyper med forekomst av mindre vanlige

arter.

Kommentarer til område 6:

Skartjønna er en idyllisk plass med noen spor etter militær beltevogntrase fra tidligere. Odden nord øst for tjønna er milehauen og det er spor og tomt etter tjæremilbrenning litt opp i bakken, selve tjæremila er nå bevokst med ung bjørkeskog som er typisk for gamle milplasser. Hattavarre Utvikling AS ønske å bevare dette området og vil gå inn for å verne denne plassen.

7 Østerli sør

Naturtype: Kalkskog - Frisk kalkfuruskog UTM: Ø:435060, N:7664460

BMVERDI: A Hoh: 130-170 moh

Areal: 51,17daa

Lokaliteten ligger på nordøstsiden av Fjellfrøsvatnet, og omfatter ei litt småkupert lise med en mosaikk mellom eldre furuskog og små

myrsig. Lokaliteten er litt grovt avgrenset, med diffuse overganger mot fattigere skog. Det er snakk om ganske rike bakkemyrsig, der det dels står spredte furutrær i myra (trolig grunnlendt), men i nedre deler også yngre lauvdominert skog, dels som lågurtutforming av

høgstaudeskog. På fastmarka i furuskogen blir det raskt noe fattigere og mer preg av småbregneskog. Av registrerte arter kan nevnes en

del taggbregne, samt arter som mjørdurt, kranskonvall, kvitbladtistel, skogstorkenebb, teiebær, fjellfrøstjerne, legeveronika og hengeaks.

Av størst interesse var funn av marisko (NT) i form av 4 små delpopulasjoner (ca 20-30 skudd i hver) i nedre deler, spredt innenfor et område på rundt 0,1 daa. I tillegg et enkeltfunn av rustdoggnål (NT) på ett tre. Det står noen bikuber i nedre deler av lokaliteten.

Lokaliteten får en klar verdi som viktig (B), både fordi enkelte rødlistearter opptrer og det er potensiale for ytterligere enkelte slike (f.eks.

marklevende sopp knyttet til kalkrik furuskog), og fordi skogtypen i seg selv er sjelden og rødlistet.

Kommentarer til område 7:

Huas har ingen merknader til at det er orkideer der med registrerer at bikubene er i umiddelbar nærhet til plantene. Honning fra bikubene er en viktig del av vårt ønske om å kunne presentere lokale råvarer /produkter som vil fremheve at vi som bor i området nytter naturen på en god måte. HuAS har ingen spesielle interesser i området men registrerer at det er mye furuskog nord for skarbekken som er hogstmoden og kunne vært perfekt å brukt som fremhevelse av hele stammer i portaler på noen av byggene vi planlegger siden de er fra området og derav har høy verdi for oss.

8 Langsanden nord

Naturtype: Gammel barskog - Gammel furuskog UTM: Ø:435202, N:7663476

BMVERDI: B Hoh: 125-150 moh

Areal: 117,46daa

Kjerneområdet avgrenses av stranden mot Fjellfrøsvatnet mot vest. Andre grenser er usikre. Dominerende vegetasjonstyper er en mosaikk

av bærlyng og blåbær-skrubbær-utformingen av blåbærskog, samt noe røsslyng-blokkebærskog. Dominerende treslag er furu, med godt innslag av bjørk. Denne furuskogen representerer noe av det mest grovvokste og høyproduktive i undersøkelsesområdet.

Herskende

trær har en brysthøydiameter på 40-50 cm, men gamle trær over metern ble observert. Skogen er for det meste tosiktig, med høyreiste

furuer i øverste sikt, og med bjørker og yngre furuer i siktet under. Det er god aldersspredning, og furuforyngelsen er god. De grove furuene står forholdsvis spredt. Bjørka er småvokst, med diametre på 5-15 cm, sjelden opp til 20 cm. Det er lite død ved her, og svært lite

sterkt nedbrutt furuved. Kontinuiteten i død ved vurderes som dårlig. Av signalarter ble det kun gjort ett funn av furustokkjuke på stående

furu på stranden.

Høyproduktive, storvokste furuskoger er sjeldne i regionen. Området vurderes som viktig, dvs. B-verdi.

Kommentarer til område 8:

Området kalles på folkemunn for; "Hailfoårlainnet". Dette området er blitt gjennom generasjoner nyttet av Tamokdalingene som leirplass under fiske. Området ønskes bevart i nåværende form uten noen inngrep fra vår side og ligger inne i våre planer som egenvernet. Det er bygd en gapahuk som brukes av fiskere og turfolk og det er en del søppel i området som gjør at det trengs nøye oppfølging fra det offentlige for å holde området inntakt. Vedhogst til bålrensning bør forbys av all furu i området.

At et vern av dette området skal strekke seg flere hundre meter opp i lia stiller vi derimot spørsmål om.

9 Sigurdhola

Naturtype: Gammel barskog - Gammel furuskog UTM: Ø:, N:

BMVERDI: B Hoh: 200-220 moh

Areal: 73,4daa

Kjerneområdet utgjøres av forholdsvis småvokst og skrinn furumyrskog, samt furuskog på skrinne rygger i forbindelse med Sigurdhola.

Skogen er flersiktig med god aldersspredning, og lite innslag av bjørk. Det er lite med død ved, men enkelte læger ligger spredt.

Innslag

av eldre furuer og enkelte furugadd kan tyde på at det ikke har vært hogd på en stund her, muligens med unntak av dimensjonshogst.

Kommentarer til område 9:

HuAs viser til at området har vært benyttet i generasjoner til skogsslått og vedhogst. Området er mye brukt av Forsvaret og synlige spor etter skyttergraver gjør at jeg stiller spørsmål med verneverdien.

Sigurdhola er sentral i vår plan for vei/løype gjennom Skaret da vi ønsker å unngå Skartjønna.

En fremtidig veitrasse vil gå gjennom dette området og komme ned på den gamle kjøreveien vest for Skartjønna noen hundre meter nedenfor der høyspentlinja krysser veien.

Den store bekymringen sett fra HuAs sin side om et eventuelt vern av Skaret er at Fjellfroskvatnet er ett av de reneste vannene i området og derav er vannet høyaktuelt som drikkevannskilde for en utbygging i Tamokdalen. For å hente drikkevannet herfra må en belage seg på å grave/sprengne ned vannledningen i samme trasse som veien er planlagt!

Pumpestasjoner og vannledningens kapasitet bør kunne tilfredsstillе behovet til ti-femten tusen kunder.